

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0011700-07#Text>

3. Постанова Верховного суду від 5 квітня 2017 року № 367/5390/14-ц Єдиний державний реєстр судових рішень. 2017. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/65884771>
4. Постанова Верховного суду від 29 вересня 2021 року № 761/44318/17 Єдиний державний реєстр судових рішень. 2021. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/100068046>
5. Постанова Верховного суду від 24 січня 2020 року № 546/912/16-ц Єдиний державний реєстр судових рішень. 2020. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87243018>

ФІЛІМОНОВ Владислав,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

РЕЗВОРОВИЧ Кристина,

кандидат юридичних наук, завідувач
кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

На сьогоднішній день досить гостро постає питання розголошення конфіденційної інформації. Хоча ця проблема і регулюється чинним законодавством України, однак цього мало для повного забезпечення конфіденційності як громадянам України, так і самій державі з тих чи інших питань. Тому важливо не допускати порушення права громадян на збереження в таємниці свого особистого життя в такій важливій установі як суд.

До конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адресу, дату та місце народження (ч.2 ст.11 Закону України "Про інформацію"). Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежений фізичною чи юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом (ч. 2 ст. 21 Закону України „Про інформацію”).

Будь-яка декларація прав людини буде неповною без статті, яка буде захищати право на приватне життя та конфіденційність, тому що вони є передумовою доброго та вільного життя будь-якої особи. В конституції

України визначено гласність судового процесу як одну з основних засад, встановлених для правосуддя України[1,с.141]. При розгляді цивільних справ судочинство здійснюється усно та відкрито[2, с.135].

Захист конфіденційності особливо пов'язаний із зацікавленістю осіб мати контроль над пов'язаною з ними інформацією, тоді як право на приватне життя також містить низку інтересів, крім інформації. Існує інформація, яку мало хто визнає приватну або особливо таємну, і все-таки вона має бути включена до конфіденційної.

Гласність, усність та відкритість судових розглядів цивільних справ є вимогами норм міжнародного права. Ці поняття існують задля забезпечення справедливого, неупередженого правосуддя. Але у випадках, чітко визначених цивільно-процесуальним кодексом, допускається проведення закритого судового розгляду цивільної справи. При розгляді справи у закритому судовому засіданні зазвичай у судовому залі присутні лише сторони цього спору. Однак, якщо це необхідно, можуть також залучатися експерти, перекладачі, свідки та фахівці різного роду. [2, с.156]

Підставою для ухвали судом мотивованої ухвали про проведення закритого судового розгляду цивільної справи є забезпечення захисту конфіденційної інформації, яка може бути розголошена при відкритому розгляді. Зокрема, це стосується державної таємниці або таємниці особистого життя громадян, яке охороняється законом [3, с.93].

Ще однією підставою для проведення закритого судового розгляду цивільної справи також може бути інша інформація, що охороняється законом: адвокатська, банківська, нотаріальна таємниця, таємниця про стан здоров'я тощо. Якщо законом не встановлено необхідність проведення закритого судового засідання, то про це можуть також клопотати особи, які беруть участь у справі [4].

На підставі аналізу положень ЦПК можемо зробити висновок, що поняття законодавчого регулювання захисту конфіденційної інформації у цивільному процесі досить широке. Для вирішення судом питання проведення закритого судового розгляду цивільної справи необхідне відповідне клопотання осіб, які беруть участь у справі та обґрунтування заявлених вимог. У науковій літературі, зокрема у працях М. М. Ясінок, М. П. Курило та інших вчених, зазначається, що чинний ЦПК не передбачає процесуальних наслідків порушення принципу гласності судочинства. Відсутні також конкретні механізми захисту процесуального права особи на закритий судовий розгляд цивільної справи у випадках, передбачених законом [5].

На підставі викладеного можемо зробити висновок, що закритий судовий розгляд є винятком із загального правила цивільного судочинства та може мати місце виключно за передбаченими законом підставами та за дотримання встановленого процесуального порядку проведення. Аналізуючи формулювання законодавця «закритий судовий розгляд допускається»,

можна зробити висновок, що це не обов'язок, а право суду. Отже, вирішення питання про проведення чи ні закритого судового розгляду залежить від професійної та моральної свідомості культури конкретного судді, який у нарадчій кімнаті вирішує питання винесення мотивованої ухвали про закритий судовий розгляд справи.

Також, на мою думку, необхідне вдосконалення положень цивільного процесуального закону, які б чіткіше регулювали забезпечення захисту конфіденційної інформації під час здійснення судового розгляду цивільних справ.

Отже, в умовах стрімкого розвитку інформаційного суспільства визначеної законом конфіденційної інформації має бути забезпечено у всіх сферах, у тому числі під час здійснення цивільного судочинства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України, 28 червня 1996. С.141.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України, 18 березня 2004, С. 135, С.156.
3. Про державну таємницю: Закон України, 21 січня 1994, С.93.
4. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України, 2012. URL: <http://mego.info/> (дата звернення: 31.10.2021)
5. Теоретичні проблеми цивільного процесуального права. М.М.Ясинок, М.П.Курило, О.В.Кіріяк, О.О.Кармаза, С.І.Запара та ін. Підручник. 2016. URL: <http://repo.sau.sumy.ua/> (дата звернення: 31.10.2021).

ФІСУН Наталія,

здобувач вищої освіти другого курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

ЮНІНА Марина,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

В усіх демократичних країнах світу право власності є першим правом, яке захищається після природних прав людини. У всі часи інститут речового права мав ключове значення для цивільного права. Його основні положення визначають зміст інших розділів цивільного права, договірному права,